

භාර සංකල්පයේ යෙදීම හා සංවර්ධනයට 1917 අංක 09 දරන භාර

ආඥා පනත පිටිවහලක් වී තිබේද ?

චතුර ගයාන් දසනායක*

හැඳින්වීම

යම් දේපලක නෛතික හිමිකාරත්වය දරන පුද්ගලයකු එහි ප්‍රතිලාභය බාහිර වෙනත් කෙනෙකුගේ හෝ භාර කර්තෘගේ අභිමතාර්ථයට යෙදවෙන පරිදි එම දේපල දැරීම භාරය යන්න දිය හැකි සරල අදහසයි. ශ්‍රී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිතයක් වීමෙන් පසුව ඉංග්‍රීසි නීතිය විවිධ ක්‍රම ඔස්සේ භාර සංකල්පය මෙරට නීති ක්ෂේත්‍රය තුළට පිවිසෙන්නට විය. වාන්සරි අධිකරණ විසින් වර්ධනය කරන ලද භාර නීතිය පළමුව අධිකරණයේ ක්‍රියාකාරිත්වය තුළින් ද දෙවනුව ව්‍යවස්ථා වශයෙන් ද අපගේ නීති පද්ධතියට පිවිසුනි.

1917 පෙර භාර සංකල්පයේ යෙදීම

1796 බ්‍රිතාන්‍ය කිරිටයට ලංකාව යටත් වීමේ සිට 1917 දක්වා වූ ශත වර්ෂයකටත් අධික කාල පරිච්ඡේදය තුළ ඉංග්‍රීසි භාර නීතිය දිවයිනට හඳුන්වා දීමේ අනුක්‍රමික ක්‍රියා පිළිවෙලෙහි ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් දෙකක් දැකිය හැක. එනම් අධිකරණයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සහ ව්‍යවස්ථා මගින් භාරයේ ආනුෂංගික කරුණු වලට නෛතික වලංගුතාවක් ලබා දීමයි. 1801 අධිකාර පත්‍රයේ 39 වගන්තිය අනුව ශ්‍රී ලංකා ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට , මහා බ්‍රිතාන්‍යයේ වාන්සරි මහාධිකරණ අනුරූප වන අයුරින් කටයුතු කරන සාධාරණත්වයේ අධිකරණයක් වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලය පැවරීම භාර නීතිය මෙරටට පැමිණීමේ මූලාරම්භය වේ¹. 1833

ප්‍රඥප්තියේ 27 වන වගන්තිය මගින් අන්තිම කැමති පත්‍ර අවස්ථාවල දී භාර ඇති වන බැවින් පොල්මාකරුවන් හා අද්මිනිස්ත්‍රාත් බලපත්‍ර සම්බන්ධයෙන් දිස්ත්‍රික් අධිකරණයට බලය ලබා දීම භාර සංකල්පය ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රවිෂ්ට වීමට හේතු විය. තවද 1871 දේපල හා භාරකරුවන්ගේ ආඥා පනත² හරහා ද භාර නීතිය ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රවිෂ්ට විය.

Carimjee v. The Muncipal Council³ නඩු තීරණය ශ්‍රී ලංකාවට භාර නීතිය හඳුන්වා දීම සම්බන්ධව වැදගත්ම නඩු තීරණයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකි බව මහාචාර්ය එල් ජේ එම් කුරේ මහතා දක්වයි⁴. 1909 කාල වකවානුවේ තීරණය වූ Mahamado V. Ussen⁵ නඩු තීරණයේදී මිඩ්ල්ටන් විනිසුරුතුමන් දැක්වූයේ 1893 ඉංග්‍රීසි භාර පනත ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය නොවූවද රාජකීය ව්‍යවස්ථා මගින් ගත හැකි වැදගත් මූලධර්ම ලංකාවට හඳුන්වා දීම උචිත බව පැවසීය. තවද භාරකරුවකුට භාර දේපල සම්බන්ධව ණය හිමියන්ගේ ණය පියවීමේ අයිතිවාසිකමක් හිමිකර දුනි. ඒ අනුව තර්ක කළ හැක්කේ ඉංග්‍රීසි භාර නීති සංකල්ප ඔස්සේ මෙරට භාර නීතිය සංවර්ධනය වී ඇති බවයි.

මෙලෙස වර්ධනය වූ ශ්‍රී ලංකා භාර නීතිය 1916 භාර කෙටුම්පත රාජ්‍යය සභාවට නීතිපතිවරයා විසින් හඳුන්වා දීමෙන්⁶ පසු 1917 අංක 9 දරණ

* අවසන් වසර, නීති පීඨය, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය

¹L.J.M Cooray, 'The Reception in Ceylon of the English Trust' (first published, Cambridge University publishing 1971) p.19

²The property and Trustees Ordinance ,1871

'Section 2 and section 3'

³(1905) 1 Bala.Rep.75

⁴ibid 1 , p.24

⁵(1909) 1 CLR 53

⁶(1916) Ceylon Hansard 247/8

භාර ආඥා පනත ලෙස භාර නීතිය 1918 අප්‍රේල් 16 දින සිට ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වුනි.⁷

1917 න් පසු භාර සංකල්පයේ යෙදීම හා සංවර්ධනය

භාර ආඥා පනත එංගලන්තයේ අධිකරණ නිර්මාණය කරන ලද නෛතික සිද්ධාන්ත සංග්‍රහ ගත කොට සකසා ඇත. මේ හේතුව නිසා ව්‍යවස්ථා අර්ථ නිරූපණය කිරීමේදී ඉංග්‍රීසි නඩු තීන්දු වලට විශාල අනුනයක් බලයක් ඇත. නමුත් නීතිය සංගෘහිත වූ පසුව එහි ප්‍රභවය කුමක් වුවත් ඒ නීතිය අවසාන මූලාශ්‍රය වන නිසා අදාළ නඩු තීරණ අනුගමය සේ සැලකිය නොහැකිය.

භාර ආඥා පනතේ 2,100,111 වගන්ති වලින් ඉංග්‍රීසි නීතිය අදාළ කර ගැනීමට විධිවිධාන සලසා ඇත. විශේෂයෙන් භාර ආඥා පනතේ හිස්තැන් පිරවීමට ඉංග්‍රීසි නීතිය යොදා ගැනීම පිණිස ඉන් ඉඩ සලසා ඇත. මේ අතරින් 2 වන වගන්තිය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුවේ.

“මේ ප්‍රඥප්තියේ හෝ වෙනයම් ප්‍රඥප්තියක කිසිම නිශ්චිත විධිවිධානයක් නොමැති භාරයකට සම්බන්ධව නැතහොත් නීතියේ ව්‍යංගයෙන් හෝ සම්ප්‍රසූක්තියෙන් උද්ගතවන හෝ හටගන්නා භාරයක ස්වරූපයක් ගත් බව බැඳීමකට සම්බන්ධ සියලුම කරුණු එංගලන්තයේ මහාධිකරණයේ තත්කාලයේ බල පවත්නා සාධාරණත්ව මූලධර්ම මගින් නිශ්චය කළ යුතුය.”

මෙහිදී ‘එංගලන්තයේ තත්කාලයේ බල පැවැත්වෙන සාධාරණ මූලධර්ම’යන් වචන වලට අනුව 2 වන වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාර ලංකා භාර නීතියට ඇතුළත් කළ හැකි වන්නේ භාරවලට සීමා වූ හෝ අදාළ වූ සාධාරණත්ව මූලධර්ම පමණි. මෙහි සාධාරණත්ව මූලධර්ම යන්නෙන් කුමක් අදහස් වේද? එහිදී සාධාරණත්ව මූලධර්මයක් පසුකාලීනව ලිඛිත වී ඇත්නම් එය තවදුරටත් සාධාරණත්ව මූලධර්මයක් නොවේ. ලිඛිත නීතියකි. ලිඛිත

දෙයක් තවදුරටත් සාධාරණත්ව මූලධර්මයක් ලෙස මෙරට නීතියේ හිස්තැනක් පිරවීමට යොදා ගත නොහැකි බවට තර්ක කළ හැකිය. ඒ අනුව භාර ආඥා පනතේ දෙවන වගන්තිය හරහා ඉංග්‍රීසි සාධාරණත්ව මූලධර්ම බල පැවැත්වීමට ඉඩ සලසා ඇත.

ඒ අනුව *Muttalibu v. Hameed⁸, D.A.perera v. Scholastica⁹* ආදී නඩු තීරණ තුළින් මෙම දෙවන වගන්තියේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරීත්වය දැකගත හැකි වුවද මෑත කාලීනව තීරණය වූ නඩු තීන්දු තුළ එවැනි තත්ත්වයක් දැක ගත නොහැක.

ශ්‍රී ලංකාවේ භාර නීතියේ යෙදීම ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රකාශිත, අනුමිත භාර හා පූණ්‍ය භාර යන සංකල්ප අනුසාරයෙන් ගොඩනැගී ඇත. භාර ආඥා පනතේ 90 වගන්තියේ විග්‍රහ වන අනුමිත භාර සංකල්පය ඉඩම් හා ණය වංචා සම්බන්ධ නීතියේදී යොදා ගනී. වංචාවක් සිදුකර අයුතු ලාභයක් ලබා විශ්වාසනීය සම්බන්ධතාවක් උල්ලංඝනය කර ඇති විට අධිකරණය මැදිහත් වීමෙන් මෙම භාර සකසයි.¹⁰

ණයකරු විසින් සම්පූර්ණ මුදල ගෙවා නිම කළ විට දේපළ නැවත ඔහු වෙත පවරා දෙන බවට වාචික පොරොන්දුවක් ණය හිමියා ලබා දෙයි. එහෙත් එකී නිශ්චල දේපළ එහි මුල් අයිතිකරු හෙවත් ණයකරු වෙත නැවත පවරාදීම ණයහිමියා ප්‍රතික්ෂේප කළහොත් බලවත් අසරණ තත්ත්වයට පත්වෙන්නේ ණයකරුය. ඊට හේතු වන්නේ මුදල ගෙවූ පසු දේපළ ආපසු පවරා දෙන බවට කිසිදු ලියවිල්ලක් ණයහිමියා විසින් ණයකරුට ලබා නොදීමත් සාක්ෂි ආඥා පනතේ 92 වගන්තියේ හා වංචා වැළැක්වීමේ ආඥා පනතේ 2 වන වගන්තියේ ප්‍රතිපාදන ණයකරුට අවාසි සහගත වේ. එහිදී ණයකරුට අධිකරණයේ පිහිට පැතීමට සිදුවේ.

⁸[1950] 52 NLR 97

⁹[1955] 57 NLR 265

¹⁰D.J. Hayton, ‘Fundermental principles of law: the Law of trust’ (first published, sweet & Maxwell 2003) p.22

⁷ibid 1 , p.28

එලෙස ආසාදාරණයකට ලක් වූ අයෙකුට තමා සත්භාවයෙන් එකී දේපළ විකිණීමක් සිදු නොකරන ලද බවත්, එකී දේපළෙහි එල ප්‍රයෝජන ලැබීමේ අයිතිවාසිකම තමන් වෙත රඳවා තබාගෙන තිබූ බවත්, සත්‍යය ලෙසම අත්සන් කරනු ලැබූ විකුණුම්කයරට අමතරව ව්‍යංග නැතහොත් වාචික උකස්කරයක් පාර්ශවකරුවන් අතර තිබූ බවටත්, වාචික සාක්ෂි ඔස්සේ අධිකරණය සැහීමකට පත් කළ හැකි නම් අදාළ දේපළ නැවතත් අදාළ කොන්දේසි වලට යටත්ව ණයකරු වෙත පැවරිය යුතු බවට ණයහිමියාට එරෙහිව නියෝගයක් ලබා ගැනීමට ණයකරු වෙත අයිතිවාසිකමක් පවතී. මේ තත්ත්වය සාකච්ඡා කරන ප්‍රධාන මූලධර්මය අනුමිත භාර පිළිබඳ මූලධර්මයයි.¹¹

තවද **Gould v. Innasitamby**¹² නඩුවේදී මිඬුල්ටන් විනිසුරුතුමාගේ තීරණය වූයේ “ අනුමිත භාරයක් ඇති කළ තැනැත්තාට නඩුවේ අවස්ථානුගත කරුණු අනුව නොතාරිස් ඔප්පුවක් නොතිබුණ ද සහන ලැබීමට හිමිකමක් ඇත.” ඒ අනුව භාර නීතිය අවස්ථානුගත සිද්ධිමය කාරණාවලට උචිත පරිදි යොදා ගැනීමට හැකියාව පවතී.

මෑත කාලීනව අනුමිත භාර සංකල්ප යොදා ගැනීමේ වර්ධනය අවස්ථාවක් ලෙස 2017 වර්ෂයේ දී තීරණය වූ **Senadheerage Chandrika Suarshani v. Somawathi**¹³ නඩු තීරණය දැක්විය හැක. එහිදී ගරු අධිකරණය,

“It should be mentioned here that, a perusal of the many decisions which have examined whether a Constructive Trust has arisen will demonstrate that there are many types of ‘attendant circumstances’ which could arise for consideration when a Court

determines whether a Constructive Trust has arisen.”

යනුවෙන් අනුමිත භාර පිළිබඳව අර්ථවිග්‍රහයක් ලබා දුනි. ඒ අනුව මෑත කාලීනව භාර සංකල්පයේ යෙදීම නඩු තීරණ ඔස්සේ වර්ධනය වී ඇති බව පසක් වේ.

පුණ්‍ය භාර සංකල්පයේ යෙදීම

මෙරට ආවේණික සමාජ ආර්ථික සහ සංස්කෘතික ගති ලක්ෂණ මත පදනම් වෙමින් භාර ආඥා පනතේ 99 වගන්තියේ සිට 109 දක්වා පුණ්‍ය භාරවලට අදාළ ප්‍රතිපාදනවලට අධිකරණය විසින් සපයා ඇති අර්ථ විවරණය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ පුණ්‍යභාරවල ව්‍යාප්තිය පැහැදිලි ලෙස නිර්වචනය කර ඇත.

එහිදී භාර ආඥා පනතේ 99 වගන්තිය අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ හෝ පිටත ජනතාවගේ හෝ ජනතාවගෙන් කොටසක අර්ථලාභය පිණිස දරිද්‍රතාව දුරු කිරීම, අධ්‍යාපනය නගා සිටුවීම, ආගම දියුණු කිරීම හා මෙම වර්ගයන්ට අදාළ නොවන්නා වූද මනුෂ්‍ය වර්ගයාගේ ඵලදායී හා අර්ථලාභය පිණිස පුණ්‍ය භාර ඇති කළ හැකිය.

The commissioner of inland revenue v.

Cross Raj chandra¹⁴ නඩු තීරණය අනුව දිළිඳුගැහැණු ළමයින් සඳහා දැවැදි ලබාදීමට ඇති කරන ලද භාරයක් පුණ්‍ය භාරයක් බව අධිකරණය තීරණය කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ 1907 සාමාන්‍ය විවාහ නීතිය අනුව ‘දැවැද්ද’ යන සංකල්පය ශ්‍රී ලංකා නීතිය තුළ පිළිනොගත් සංකල්පයක් වුවද, පුණ්‍ය අරමුණක් වෙනුවෙන් නිර්මාණය කළ දැවැද්දක් භාර ආඥා පනත යටතේ පුණ්‍ය භාර යන්නට ගැනෙන බව අධිකරණය අර්ථකතනය කිරීමෙන් ගම්‍ය වන්නේ සමාජ, ආර්ථික කරුණු මත පදනම් වෙමින් භාර ආඥා පනතේ පුණ්‍ය භාර ප්‍රතිපාදන අර්ථ විවරණය කර ඇති බවයි.

මෙහිදී 99 වගන්තියේ දැක්වෙන ආගමික වතාවත් හා ආගමික පරිවයන් එංගලන්තයේ අධිකරණ අර්ථකථනය යටතට නොවැටෙයි.

¹¹ චතුර අමරතුංග, ‘අනුමිත භාර සිද්ධාන්තය සහ එය ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියට අදාළ වන ආකාරය’ නීතිය 24 කලාපය, 2015, (නීතිය පදනම ප්‍රකාශනය) පිටු 140

¹² [1904] 9 NLR 177

¹³ SC Appeal No. 173 / 2011

¹⁴ [1965] 67 NLR 174

මන්ද Gilmoour v .Coals¹⁵ තීන්දුව අනුව පුණ්‍ය කටයුත්තකට පොදු ජන යහපත අඩංගු වන නිසා හුදෙක් පුද්ගලික අභිලාෂයෙන් කරන ආගමික වතාවත් හෝ ආගමික පරිවයන් එංගලන්ත නීතිය අනුව පුණ්‍ය කටයුත්තක් නොවේ. ශ්‍රී ලංකාවේ අධිකරණ භාර ආඥා පනතේ 99 වගන්තිය යටතේ පුණ්‍ය කටයුතු අර්ථකථනය කිරීමේදී, ගිල්මර් රීතියේ දැක්වෙන පොදු ජන යහපතට

වඩා ලංකාවේ පවතින යථාර්ථය සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. එනම් ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘතික වපසරිය හා ආගමික ආයතන නඩත්තුව සඳහා ඇති මාර්ගයක් ලෙස භාර නීතිය බව අධිකරණය අර්ථවිවරණය කර ඇත.

භාර සංකල්පය යෙදෙන විවිධ පනත්

භාර සංකල්පය ආයතනයක සේවකයන්ගේ විශ්‍රාම වැටුප් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා යොදා ගනී.¹⁶

ශ්‍රී ලංකාවේ 1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදල් පනත අනුව රජයේ විශ්‍රාම වැටුපට සුදුසුකම් නො ලබන සේවකයින්ගේ සුබසාධනයට මේ පනත ඉවහල් වීම¹⁷, භාර නීතියේ යොදා ගැනීම සංවර්ධනය වූ අවස්ථාවකි. මෙම පනතේ 24 වගන්තිය අනුව¹⁸ අභක්තූතාවක් නිසා සේවා නියුක්තිය

අවසන් කරනු ලැබූ විට ප්‍රතිලාභ ගෙවීම පනතේ සාධනීය ලක්ෂණයක් වන අතර ඒ තුළින් භාරය පිළිබඳ සේවක විශ්වාසය ඇති කිරීමට හැකි වීම භාර නීතියේ සංවර්ධනයට ඉවහල් වන බවට තර්ක කළ හැකි ය.

2009 අංක 51 දරන ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ මුස්ලිම් අධ්‍යාපන භාරය (සංස්ථාගත කිරීමේ) පනතේ පූර්විකාව මෙසේ ය.

“එකී භාරය පිහිටවනු ලැබුයේ යම් පරමාර්ථ සහ කාරණා සඳහා ද , ඒ පරමාර්ථ සහ කාරණා මෙතෙක් කල් එකී භාරය විසින් සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාත්මක කර සහ ඉටුකර ඇති හෙයින් ද එකී භාරය සංස්ථාගත කරන ලෙස ඉල්ලා ඇති බැවින් ද ඒ ඉල්ලීම ඉටු කිරීම මහජන යහපත පිණිස වන හෙයින් ද ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් මෙසේ පනවනු ලැබේ”

ඒ අනුව ‘මහජන යහපත පිණිස’¹⁹ පනත පැනවීමේ අරමුණ දැක්වීම , භාර ආඥා පනතේ 99 (1) (ඇ) විධිවිධානය ගම්‍ය වේ. මෙම පනතේ 3 (අ) වගන්තිය අනුව²⁰ අධ්‍යාපනය දියුණු කිරීම පොදු පරමාර්ථයක් වන බව දැක්වීම යනාදිය තුළින් පුණ්‍ය භාර සංකල්පය මෙරට භාවිතාව හා වර්ධනය සිදු වී ඇති බව පසක් නො වේ ද?

එමෙන්ම, මහජන යහපත අරමුණු කර ගනිමින් 2010 අංක 3 දරන හැමිප්ටන් විලේජ් ශ්‍රී ලංකා භාරය (සංස්ථාගත කිරීමේ)පනත, 2006 අංක 28 දරන ජාතික රක්ෂණ භාර අරමුදල පනත, මෙරට ක්‍රියාත්මක වීම ශ්‍රී ලංකාවේ භාර නීතියේ භාවිතය හා සංවර්ධනය භාර ආඥා පනතට පමණක් සීමා නො වූ බව තර්ක කළ හැකි ය. භාර සංකල්පය තුළ බදු සම්බන්ධ රීති යෙදෙනු ඇත.²¹ එහිදී ශ්‍රී ලංකාවේ 2017 අංක 24 දරන

¹⁵[1949] AC 426

¹⁶Kaushani Pathirana, Modern use of trust in commercial transactions :possible reforms in the Sri Lankn trust law<<http://www.cmb.ac.lk>> accessed 10 April 2020

"The rust can be used by an employer to arrange a pension scheme for his employee. The benifit of using the trust structure foe a pension fund is that if the employer comes in to financial difficulty there is a separation of money of pension fund"

¹⁷Employees trust fund board <<https://www.Etfb.lk>> accessed 10 April 2020

¹⁸1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තික භාර අරමුදල් පනත.

¹⁹2009 අංක 51 දරන ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ මුස්ලිම් අධ්‍යාපන භාරය (සංස්ථාගත කිරීමේ) පනත

²⁰ibid

²¹Dr. Kanagisvaran to speak on Trust Law in Sri Lanka (Daily Mirror, Sri Lanka 7 Feb

දේශීය ආදායම් පනතේ 57 වගන්තිය²² අනුව භාර මත බදු පැනවීමේ හැකියාව පවති යි. තව ද බදු නීතියට අදාළ ව වාසිකත්ව රීතිය (Residence rule) යටතේ භාරයක වාසිකත්වය දේශීය ආදායම් පනතේ ආමන්ත්‍රණය කර ඇත. එහි දී 'භාරයක්' තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ වාසිකයකු වන බව දැක්වේ.²³ මේ අනුව ගම්‍ය වන්නේ බදු සැලසුම්කරණ උපක්‍රමයක් ලෙස භාර සංකල්පය යොදා ගන්නා බවත් එය භාර නීතියේ සංවර්ධනයට පමණක් නොව ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත ආර්ථික සංවර්ධනයට ඉවහල් වන බව නො වේ ද?.

මේ තුළින් භාර ආඥා පනත පමණක් ම නොව මෙරට ව්‍යවස්ථාදායකය සම්මත කරන ලද වෙනත් පනත් ද භාර සංකල්පයේ යෙදීම හා සංවර්ධනයට ඉවහල්වන බව පැහැදිලි වේ.

මෙලෙස වර්ධනය වූ භාර සංකල්පය යොදා ගැනීම වර්තමානයේ 2018 අංක 6 දරන භාර (සංශෝධන) පනත හරහා යම් වර්ධනයක් වුව ද, එය සමස්ත භාර සංකල්පයේ ප්‍රගමනයට හේතු වූයේ ද යන්න විමර්ශනය කළ යුතු වේ.

2018 අංක 6 දරන භාර (සංශෝධන) පනත

සියවසකටත් වඩා පැරණි භාර ආඥා පනත සංශෝධනය කිරීම පිළිබඳ ව ඉදිරිපත් කළ යෝජනාව 2018 මාර්තු 20 වන දින ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තු හැන්සාඩ් නිල වාර්තාවේ සඳහන්වේ. ඒ අනුව භාර ආඥා පනත සංශෝධනය කිරීමේ අරමුණු මෙසේ ය.

2019)<<http://www.pressreader.com>> accessed 11April 2020

"The income tax rules applicable to trusts witnessed a complete overhaul with enactment of the new inland revenue Act recently"

²²2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත

57 (1) වගන්තිය : "2 උප වගන්තියට යටත්ව, භාරයක් එහි අර්ථලාභීන්ගෙන් වෙන් ව බද්ද අයකරනු ලැබීමට යටත් විය යුතු ය"

²³2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත 69 (3) වගන්තිය

" භාරකරුවන්ගේ ආරක්ෂකයන්ගේ සහ භාරයේ අර්ථලාභීන්ගේ අනන්‍යතාව සම්බන්ධයෙන් භාරකරුවන් විසින් ප්‍රමාණවත් නිරවද්‍ය සහ කාලීන තොරතුරු ලබා ගැනීම සහ පවත්වා නො යාමට මේ තුළින් භාරකරුවන්ට නියම කරනවා... මුදල් විගුද්ධීකරණය සහ ක්‍රස්තවාදය සඳහා මුදල් සැපයීම සම්බන්ධ අපරාධ වැළැක්වීම..."²⁴ භාර තොරතුරු යාවත්කාලීන කිරීම, මුදල් විගුද්ධීකරණය හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම වැළැක්වීම සංශෝධනයේ අරමුණ වුවද මෙම සංශෝධනය භාර නීතියේ සංවර්ධනයට ඉවහල් වූයේ ද යන්න එහි ප්‍රතිපාදන ඇසුරින් විමසිය යුතු ය.

2018 වර්ෂය තෙක් ප්‍රකාශිත භාර සම්බන්ධ නිශ්චිත නිර්වචනයක් නො තිබුණි. මෙම පනත හරහා භාර ආඥා පනතේ 3 වගන්තියට එක් කළ (ඒ) උප වගන්තිය²⁵ අනුව ප්‍රකාශිත භාර අර්ථ දැක්වීම භාර නීතියේ සාධනීය ලක්ෂණයකි. මෙහි 19 (අ) වගන්තිය අනුව භාරකරුවකු විසින් ප්‍රකාශිත භාරයක් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු වාර්තාවක් තබා ගත යුතු බව දැක්වේ. ඒ තුළින් පනතේ මූලික අරමුණක් වන මුදල් විගුද්ධීකරණය හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම වැළැක්වීම සඳහා මෙම විධිවිධානය හේතු වන බවට තර්ක කළ හැකි ය. මන්ද, 19 (ආ) (1) වගන්තිය අනුව ප්‍රකාශිත භාරයක භාරකරුවන්ගෙන් යම් තැනැත්තකු පිළිබඳ ව තොරතුරු ලබා ගැනීමේ අයිතිය අදාළ අධිකාරීන්ට පවතින බැවිනි.

තව ද, ප්‍රකාශිත භාරයක් ඇති කිරීමේ දී ඒ භාරයේ භාරකරු තමා ළඟ ඇති තොරතුරු වාර්තාව මාස තුනකට වරක් යාවත්කාලීන කළ

²⁴2008 මාර්තු 20, හැන්සාඩ් වාර්තාව, 538

පි.<<http://www.parliament.lk>>accessed 10 April 2020

²⁵2018 අංක 06 දරන භාර (සංශෝධන) පනත (ඒ) වගන්තිය

"ප්‍රකාශිත භාරය යන්නෙන්, භාරයේ කර්තෘ විසින් භාරයේ අරමුණ නිශ්චිත ව දක්වමින් සාමාන්‍යයෙන් ලිඛිත වූ සාධන පත්‍රයක් මගින් ඇති කරනු ලබන භාරයක් අදහස් වන අතර එහෙත් ඊට අනුමිත භාරයක් හෝ තත්වාකාර භාරයක් ඇතුළත් නො වේ"

යුතු වේ.²⁶ එමගින් ප්‍රකාශිත භාර සම්බන්ධයෙන් යම් සංවර්ධනයක් භාර නීතියට මෙම විධිවිධාන හරහා සිදු වුව ද ප්‍රායෝගික ව භාරකරුවන් මේ සඳහා යොමු වීමේ දී භාරකරුවන්ගේ උනන්දුව හා කාර්යක්ෂමතාවය සම්බන්ධ ව ප්‍රයෝගික ගැටළු මතු වේ. ඒ අනුව තර්ක කළ හැක්කේ භාර සංකල්පය සම්බන්ධ ව නියෝග ගැසට් කිරීමේ දී ප්‍රායෝගික ව යොදා ගැනීම සම්බන්ධ ව අවධානය යොමු කළ යුතු බවත්, මුදල් විශුද්ධීකරණය හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම වැළැක්වීමේ අරමුණට බාධා වන බැවින් මෙම ප්‍රතිපාදන තවත් ශක්තිමත් කළ යුතු බව නො වේ ද?

සමස්තයක් ලෙස භාර සංශෝධන පනත තුළ ප්‍රකාශිත භාර සම්බන්ධයෙන් අවධානය වැඩි වශයෙන් යොමු කර, ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම හා මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීමේ අරමුණට පමණක් සීමා වී ඇති අතර භාර ආඥා පනතේ පවත්නා මූලික ගැටළු සඳහා විසඳුම් ආමන්ත්‍රණය කිරීමට ව්‍යවස්ථාදායකය උත්සුක නොවීම මෙහි ප්‍රධාන දුර්වලතාවකි. මෙම තත්ත්වය භාර සංකල්පය මෙරට යොදා ගැනීම සම්බන්ධ ව යම් සාධනීය තත්ත්වයක් ඇති වුව ද, එමගින් ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමානයේ භාර සංකල්පය යොදා ගැනීමේ සමස්ත වර්ධනයක් ඇති වී නොමැති බවට තර්ක කළ හැකි ය.

එංගලන්ත අධිකරණ පාත්‍රතාව සමග සංසන්දනය

මෙරට භාර ආඥා පනතට 2018 ගෙනෙන ලද සංශෝධනය සඳහා එංගලන්තයේ **The money laundering, terrorist financing and transfer of funds (Information on the payer) Regulations 2017**²⁷ හි ආභාෂය ලැබී

²⁶2019 ජනවාරි 28, අංක 2018/10 අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය

²⁷The money laundering terrorist financing and transfer of funds (information on the payer) Regulations

ඇති බව තර්ක කළ හැකිය. මන්ද මෙම රෙගුලාසියේ විධිවිධානන්හි 44 වගන්තිය ²⁸ සංශෝධිත භාර ආඥා පනතේ 19 වගන්තියේ දැක්වෙන භාරකරුවකු තොරතුරු වාර්තා තබා ගැනීම පිළිබඳ විධිවිධානයන්, භාරය පිළිබඳ තොරතුරු සපයා ගැනීමට අදාළ අධිකාරීන්ට පවත්නා බලය පිළිබඳ විධිවිධාන සමාන වේ.

ඒ අනුව මෙරට භාර නීතියේ සංවර්ධනය සිදු කිරීමේදී එංගලන්තයේ භාර නීතියේ සංවර්ධනීය අවස්ථා උපයෝගී කර ගැනීම සාධනීය කරුණක් වුවද, මෙරට භාර නීතිය සංශෝධනය සඳහා මෙරට පවත්නා දුර්වලතාවන් හඳුනා ගනිමින්, එංගලන්ත නීතිය ආභාෂ කර භාර නීතිය සංවර්ධනය කළ යුතු නොවෙද?

එංගලන්තයේ ***Knight v. Knight***²⁹ නඩු තීන්දුවේදී භාරයක් සංස්ථාපනය වීමට අවශ්‍ය නිශ්චිතතාවන් ලෙස දැක් වූ භාරයේ අරමුණ නිශ්චිත විය යුතු වීම, භාර දේපල නිශ්චිත විය යුතු වීම, අර්ථලාභියා නිශ්චිත විය යුතු වීම යන කාරණා ත්‍රිත්වය ලංකාවේ භාර අඥා පනතේ 6 වන වගන්තියට සමාන වේ.

2017<<http://www.legislation.gov.UK>>sccessed 11 April 2020

²⁸44-(1) The trustees of a relevant trust must maintain accurate and up-to-date records in writing of all the beneficial owners of the trust, (5) the trustees of a relevant trust must on request provide information to any law enforcement authority - (a) about the beneficial owners of the trust, and (b) about any other individual referred to as a potencial beneficiary in a document from the settlor relating to the trust such as a letter of wishes.

(6) information requested under paragraph (5) must be provided before the end of such reasonable period as may be specified by the law enforcement authority.

²⁹[1840] 49 ER 48

මහාචාර්ය මාක් කුරේ මහතාගේ අදහස අනුව ලංකාවේ භාරකරුවන්ගේ සේවාවන් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩු වී ගෙන යයි ³⁰. එංගලන්තයේ 20 වන ශතවර්ෂය වන විට, රක්ෂණ සංස්ථා හා බැංකු භාරකරුවන් විමට හේතු වූයේ වේගයෙන් වර්ධනය වන ආර්ථික සංවර්ධනයට රුකුලක් වශයෙනි. භාරකර්තෘ විසින් කුලියට භාරකරුවන් වශයෙන් බැංකු පත් කළ ද බැංකු එම වගකීම පිළිනොගන්නා තත්වයක් පවති³¹. මෙම පසුබිම ශ්‍රී ලංකාවේ හා එංගලන්තයේ භාර නීතිය යොදා ගැනීම හා එහි සංවර්ධනයට ප්‍රධාන බාධාවක් ලෙස සැලකිය හැකි ය.

ඉන්දියාවේ අධිකරණ පාත්‍රතාව සමග සංසන්දනය

ශ්‍රී ලංකාවේ භාර ආඥා පනතේ 6 වන වගන්තිය හා නිදසුන් ඉන්දීය භාර ආඥා පනතේ 6 වන වගන්තියේ³² අනුපිටපතක් ලෙස සැලකිය හැක. ඒ අනුව ලංකාවේ හා ඉන්දියාවේ භාරයක් සංයුක්ත වීමට සැපිරිය යුතු අවශ්‍යතා සමාන වීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ දෙරටෙහිම එකම නීතිය යෙදෙන බවයි. නමුත් ලංකා භාර ආඥා පනතේ 2, 99, 100, 110 වගන්ති ඉන්දීය භාර ආඥා පනතේ අඩංගු වී නොමැත. විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකා භාර ආඥා පනතේ 2 වන වගන්තිය හරහා ශ්‍රී ලංකාවට ඉංග්‍රීසි නීතිය හඳුන්වා දීම සිදු විය. නමුත් මෙම 2 වන වගන්තියේ අර්ථය ඉන්දීය භාර ආඥා පනතේ නොමැත³³.

ඒ අනුව තර්ක කළ හැක්කේ ශ්‍රී ලංකාවේ භාර නීතිය සංවර්ධනයේදී ඉංග්‍රීසි නීතිය ප්‍රබල බලපෑමක් කළ ද, ඉන්දියාවේ භාර නීතිය සංවර්ධනයට ඉංග්‍රීසි නීතියේ ආභාෂය පමණක් ලබා ඇති බවයි.

තවද ශ්‍රී ලංකාවේ භාර ආඥා පනතේ 99 සිට 109 දක්වා වගන්ති මගින් පුණ්‍ය භාර සංකල්පය විග්‍රහ කළ ද එය ඉන්දීය භාර ආඥා පනත හා සැසඳීමේදී ඇතුළත්ව නොමැත³⁴. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ භාර ආඥා පනත ඉන්දියාවේ භාර ආඥා පනතට වඩා සාධනීයත්වයක් ඇති බව තර්ක කළ හැකි ය. ඉන්දියාවේ හා ලංකාවේ භාරයන්ට යටත් දේපලක් මත තවත් භාරයක් සංයුක්ත කළ නො හැකි වුවද එංගලන්තයේ භාරයන් මත භාරයන් පැවතිය හැකිය.³⁵

විශේෂයෙන් එංගලන්තයේ ආරම්භ වූ සාධාරණත්වයේ අයිතිය පිළිබඳ විභේදනය ඉන්දියාවේ හා ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක නො වන්නට ප්‍රතිලාභියාට ලැබෙන අයිතිවාසිකම් සාධාරණත්ව මූලධර්ම මත නොව ව්‍යවස්ථාමය වශයෙන් සපයා ඇති අයිතිවාසිකම් මත පදනම් වීම නිසා බව තර්ක කළ හැකි ය. ඒ අනුව ව්‍යවස්ථාමය වශයෙන් වර්ධනය වූ ශ්‍රී ලංකාවේ භාර නීතිය මෙම රටවල් ද්විත්වයේම භාර නීති සංකල්ප ඇසුරින් සංවර්ධනය වූ බව පසක් නො වේ ද?

මෙරට භාර නීතියේ සංවර්ධනයට යෝජනා

භාර ආඥා පනතේ තුන්වන වගන්තිය යටතේ භාරය අර්ථ නිරූපණය වන ආකාරය ආඥා පනතේ 99 වගන්තිය යටතේ පුණ්‍ය භාරවලට නොයෙදෙන බව තර්ක කළ හැකි ය. මන්ද තුන්වන වගන්තිය යටතේ ප්‍රතිලාභියා පුද්ගලයකු විය යුතු අතර පුණ්‍ය භාරයකදී පුද්ගලයකු වීම අවශ්‍ය නො වේ. පුණ්‍ය භාරයක්

³⁰L.J.M . cooray, 'The Reception in Ceylon of the English Trust' (first published, Cambridge University publishing, 1971,) p. 236

³¹George G. Bogert, " A project for improvement of trust law" <<http://www.jstor.org>> accessed 11 April 2020

³²Indian Trñt Act, 1882<www.agritech.tñu.ac.in>accessed 11 April 2020

³³U.L.Abdul Majeed, 'Equity and the law of trusts'(first ed, author publishing, 2018)p.69

³⁴ibid

³⁵L.J.M . cooray, 'The Reception in Ceylon of the English Trust' (first published, Cambridge University publishing, 1971,) p. 86

අප්‍රාණික අරමුණක් (උදා:- දැනුම වර්ධනයට) සඳහා සංයුක්ත කළ හැකි ය. එබැවින් 2018 භාර සංශෝධන පනතින් හඳුනා නොගත් මෙවැනි දුර්වලතා ආමන්ත්‍රණය වන පරිදි අර්ථනිරූපණ වගන්තිය සමස්ත භාර ආඥා පනතට අදාළ වන පරිදි සංශෝධනය කළ යුතු ය.

The Hague Convention on the Law Applicable to Trust³⁶ සම්මුතියේ දැක්වෙන ප්‍රතිපාදනවල ආභාෂය ඇසුරින්, මෙරට භාර නීතිය කාලීන අවශ්‍යතාවලට අනුරූපව සංශෝධනය කිරීම වැදගත් ය. භාර සංකල්පය පෞද්ගලික හා පවුලේ බදු සැලසුම්කරණය සඳහා යොදා ගැනීම එදායී වුව ද, එය ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිතය කලාතුරකින් සිදු වේ. අනාගතයේ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය හා නඩත්තු වියදම් වෙනුවෙන්, දෙමාපියන් විසින් සිය වත්කම් භාරයක් ලෙස සංස්ථාපනය කළ හැකි වන පරිදි අවශ්‍ය විධිවිධාන සැකසීම කාලෝචිත වේ.

බ්‍රිතාන්‍ය මෙන් දික්කසාදය සම්බන්ධයෙන් ද, භාර නීතිය මෙරට ක්‍රියාත්මක කිරීම වඩා උචිත වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සතුන් සම්බන්ධ ව කෙතෙක් නීති සැකසුව ද සතුන් වෙනුවෙන් භාර සංකල්පය යෙදෙන පරිදි නීති සැකසී නොමැත. එබැවින් භාර නීතිය සංවර්ධනය කිරීමේ දී ඒ කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු ය.

ශ්‍රී ලංකාවේ සිරුකරුවන්ට භාර සංස්ථාපනය කිරීමට අදාළ ප්‍රතිපාදන නොමැත. එබැවින් ඔවුන් වෙනුවෙන් ද භාර නීතිය සංවර්ධනය විය යුතු ය. තවද භාරයක නෛතික ශක්තිකාවය සම්බන්ධයෙන් ගිවිසුමට ඇතුළත් වීමේ හැකියාව හා බලය පිළිබඳව පැහැදිලිවම නිර්වචනයක් නොමැති බැවින් පොදු නීතිය, ගිවිසුම් නීතිය ආදී අනෙකුත් ව්‍යවස්ථාපිත නීති සිරිත් සම්ප්‍රදායන් බැලීමට සිදු වේ. එබැවින්

භාර නීතිය සංවර්ධනය කිරීමේදී මේ කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

නිගමනය

සියවසකටත් අධික කාලයක් ශ්‍රී ලංකාවේ නීති දේහය හා සම්බන්ධ වී ඇති භාර නීතියට කළ එකම සංශෝධනය වූයේ 2018 අංක 6 දරන භාර (සංශෝධන) පනතයි. නමුත් මෙම සංශෝධිත පනත හරහා භාර නීතියේ සංවර්ධනයට මූලික පියවරක් තැබුව ද, එකී පනත තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත භාර නීතියේ පවත්නා ගැටළු ආමන්ත්‍රණය කළ නො හැකි විය. එංගලන්තයේ 2017 මුදල් විශුද්ධිකරණය හා ක්‍රස්තවාදයට මුදල් සැපයීම පිළිබඳ රේගුලාසියේ ආභාෂය මෙරට භාර සංශෝධිත පනතට ලැබී ඇති බවට තර්ක කළ හැකි වුවද, භාර නීතියේ සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රායෝගික ගැටළු ආමන්ත්‍රණය වන පරිදි උක්ත යෝජනා අනුසාරයෙන් භාර ආඥා පනත සංශෝධනය කිරීමට කටයුතු කිරීමෙන් භාර සංකල්පයේ යෙදීම හා සංවර්ධනයට එය පිටිවහලක් වනු නො අනුමාන ය.

Bibliography

පනත්

1871 The Property and Trustees Ordinance

1917 අංක 9 දරන භාර ආඥා පනත

1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදල් පනත

2006 අංක 28 දරන ජාතික රජ්‍ය භාර අරමුදල් පනත

2009 අංක 51 දරන ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ මුස්ලිම් අධ්‍යාපන භාරය (සංස්ථාගත කිරීමේ) පනත

2010 අංක 3 දරන හැම්ප්ටන් විලේජ් ශ්‍රී ලංකා භාරය (සංස්ථාගත කිරීමේ) පනත

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනත

2018 අංක 6 දරන භාර (සංශෝධන) පනත

³⁶Convention on the law applicable to trusts and their recognition<www.uhdigm.adalet.gov.tr>accessed 11April 2020

නඩු තීන්දු

Caimjee v. The Muncipal Council

Chandrika Sudarshani v. Somawathi

D.A. perera v. Scholastica

Gilmoour v. Coals

Gould v. Innasitamby

Mahamado v. Ussen

Muttalibu v. Hameed

Senadheerage Chandrika Suarshani v. Somawathi

The commissioner of inland revenue v. Cross Raj Chandra

අති විශේෂ ගැසට් පත්‍ර

2019 ජනවාරි 28 දින, අංක 2108/10 අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය

හැන්සාඩ් වාර්තා

2018 මාර්තු 20 ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තු හැන්සාඩ් වාර්තාව

පාඨ ග්‍රන්ථ

Abdul Majeed UL, *Equity and the Law of Trusts* (first ed, author publishing, 2018)

Cooray LJM, *The Reception in Ceylon of the English Trust* (first published, Cambridge University Publishing 1971)

Hayton DJ, *Fundamental principles of law : the Law of trust* (first published, Sweet & Maxwell 2003)

අමරතුංග චතුර, අනුමිත භාර සිද්ධාන්තය සහ එය ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියට අදාළ වන ආකාරය, "

නීතිය" (24 කලාපය, නීතිය පදනම ප්‍රකාශය 2015)

වෙබ් අඩවි

Kaushani Pathirana, 'Modern use of trust in commercial transactions :possible reforms in the sri lankan trust law <<https://www.cmb.ac.lk>>accessed 10 April 2020

Employees trust fund boad <https://www.Etfb.lk>>accessed 10 April 2020

Dr. Kanag Isvaran to speak on Trust Low in sri lanka (Daily Mirror, Sri Lanka 7 Feb 2019) www.pressreader.com>accessed 11 April 2020

The money laundering terrorist financing and transfer of funds (Information on the payer) Regulations 2017 <https://www.legislation.gov.Uk>>ccessed 11 April 2020

George G. Bogert, 'A project for improvement of truest Law ' <https://www.jstor.org>>accessed 11 April 2020

Indian Trust Act, 1882 www.agritech.tnau.ac.in>accessed 11 April 2020

Convention on the low applicable to trusts and on their recognition www.uhdigm.adalet.gov.tr>accesed 11 April 2020